

Valsts pētījumu programmas
"Izglītība"
projektu pieteikumu trešā atklātā konkursa
MK rīkojuma 5.2. uzdevumam
izvērtēšanas pārskats

SATURA RĀDĪTĀJS

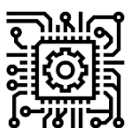
PAR KONKURSU	3
PROJEKTU PIETEIKUMI	8
IZVĒRTĒŠANA	9

PAR KONKURSU

Latvijas Zinātnes padome (turpmāk – Padome), saskaņā ar Zinātniskās darbības likumu, 2018. gada 4. [septembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 560 “Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība”](#), 2023. gada 5. septembra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 567 “Par valsts pētījumu programmu “Izglītība”” un 2024. gada 3. septembra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 717 “Grozījums Ministru kabineta 2023. gada 5. septembra rīkojumā Nr. 567 “Par valsts pētījumu programmu “Izglītība”” 2024. gada 4. oktobrī izsludināja Valsts pētījumu programmas “Izglītība” projektu pieteikumu trešo atklāto konkursu, nosakot iesniegšanas termiņu līdz 2024. gada 4. novembrim. Projektu pieteikumu atklātā konkursa norisi nosaka [Valsts pētījumu programmas “Izglītība” projektu pieteikumu trešā atklātā konkursa nolikums](#).

Programmu izstrādāja Izglītības un zinātnes ministrija, sadarbojoties ar ministrijas izveidotu programmas stratēģiskās vadības padomi, kuras uzdevums bija konsultēt ministriju par programmas stratēģiskajiem mērķiem un uzdevumiem, sniegt priekšlikumus programmas pilnveidei un izvērtēt programmas sasniegtos rezultātus pēc tās noslēguma. Stratēģiskās vadības padomes locekļu sastāvā bija pārstāvji no Izglītības un zinātnes ministrijas, izglītības nozares eksperti ar izglītības iestādes vadības un metodiskā darba pieredzi, biedrības “Neatkarīgā izglītības biedrība” pārstāvis, Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas (UNESCO) Latvijas Nacionālās komisijas pārstāvis, pašvaldības Izglītības pārvaldes pārstāvis, Masačūsetsas Tehnoloģiju Institūta (MIT) izglītības inovāciju laboratorijas Latvijā pārstāvis. Par programmas īstenošanu atbildīga ir Izglītības un zinātnes ministrija. Programmas projektu konkursu atvērtā veidā, nodrošinot starptautisku ārējo ekspertīzi projektu izvērtēšanā, organizēja un īstenoja Padome.

Programmas virsmērķis ir sniegt ieguldījumu pierādījumos balstītu lēmumu pieņemšanai par izglītības sistēmas attīstību un stratēģisko izglītības attīstības mērķu sasniegšanu, kā arī radīt jaunas zināšanas un praktiski lietojamus risinājumus izglītības iestādes, pašvaldības un valsts mērogā.

MK rīkojuma 5.2. apakšpunktā noteiktais programmas mērķis un uzdevums ir nodrošināt individualizēta mācīšanās procesa, mācīšanas un vērtēšanas iespējas, izmantojot mākslīgā intelekta un citu tehnoloģiju risinājumus un ievērojot akadēmisko godīgumu un pozitīvu ietekmi uz izglītības kvalitāti. Mērķa īstenošanas uzdevums ir izstrādāt un testēt

mākslīgā intelekta un citu tehnoloģiju pielietojuma optimālos scenārijus vispārējā un augstākajā izglītībā, lai veidotu attīstības stratēģiju mākslīgā intelekta un citu tehnoloģiju ieviešanai izglītības sistēmā

Lai sasniegtu MK rīkojuma 5.2. apakšpunktā noteikto mērķi un uzdevumu, jāievēro **nosacījums** - mākslīgā intelekta un citu tehnoloģiju pielietojuma optimālie scenāriji jābalsta starptautiskajā labajā praksē, ņemot vērā izglītības politikas prioritātes un aktuālās izglītības nozares reformas, nodrošinot individualizētas mācīšanās procesa, mācīšanas un vērtēšanas iespējas un veidojot izglītības iestādes kā mūsdienīgu izglītības pakalpojumu un resursu centrus.

Programmas uzdevuma īstenošanai ir noteikti šādi **apakšuzdevumi**:

- pētījuma ietvaros kā prioritārus apskatīt un analizēt šādus virzienus:
 - mācību/studiju satura radīšana (mašīnlasāms saturs ar konkrētiem pielietojamības nosacījumiem, priekšlikumi normatīvā regulējuma pilnveidei, paredzot nosacījumus datu un informācijas izmantošanai mākslīgā intelekta pakalpojuma lietošanā, ētiskums, vienlīdzīgu pieejamības iespēju nodrošināšana u.c.);
 - mācību procesa / klases analītikas, skolēnu/studentu snieguma vērtēšanas un atgriezeniskās saites procesa nodrošināšana;
 - mācības/studijas lingvistiski daudzveidīgā vidē (t.sk. atbalsts pārejai uz mācībām latviešu valodā vispārējā izglītībā);
 - atbalsts skolēniem/studentiem ar īpašām vajadzībām un mācīšanās traucējumiem (piemēram, disleksija, diskalkulija, disgrāfija);
 - mākslīgā intelekta un citu tehnoloģiju izmantošana pedagogu/mācītbspēku profesionālās kompetences pilnveidē (piemēram, simulācijas scenāriji);
- veikt starptautiskās labās prakses analīzi un izvērtēšanu, identificējot un aprakstot praksē efektīvi darbojošos risinājumus, nodrošinot labāko mākslīgā intelekta un citu tehnoloģiju pielietojuma demonstrāciju, lietošanas prakses atšifrējumu tehnoloģiskā nodrošinājuma kopuma/tehnoloģiskās arhitektūras ietvaros un pielāgošanas risinājumus;
- aprobēt izstrādātos mākslīgā intelekta un citu tehnoloģiju pielietojuma optimālos scenārijus reālajā vidē, potenciālo lietotāju – pedagogi un mācītbspēki, skolēni un studenti - vidū, saņemot atgriezenisko saiti no tiešajiem lietotājiem, to apstrādājot un sagatavojot priekšlikumus par risinājumiem izglītības sistēmas līmenī;

- sagatavot mākslīgā intelekta un citu tehnoloģiju pielietojuma optimālos scenārijus, kas demonstrē, kā konkrēti risinājumi darbojas lokalizēti (klases/grupas, izglītības iestādes līmenī) un kā tie būtu īstenojami izglītības sistēmas līmenī, mērogošanas iespējas pašvaldības un sistēmas līmenī;
- izstrādāt visu mākslīgā intelekta un citu tehnoloģisko risinājumu kopuma aprakstu un koncepciju, iekļaujot tajā pakalpojumu kategorijas, risinājumu funkcionālās lomas, ieviešanai nepieciešamos resursus, visu lietotāju lomas un funkcijas risinājumu lietošanai, kā arī priekšlikumus par nepieciešamām izmaiņām izglītības sistēmas līmenī (rīcībpolitikā).

MK rīkojuma 5.2. apakšpunktā programmas uzdevumam jāievēro programmai noteiktie **horizontālie uzdevumi:**

- situācijas, pieredzes un ieviesto politikas iniciatīvu, risinājumu, lēmumu izvērtējums, tādējādi nodrošinot pēctecību un sasaistot esošos pētījumus un attīstības virzienus ar jauniem risinājumiem;
- atbilstošas starptautiskās labās prakses izpēte un izmantošana risinājumu izstrādei, starptautiskās labās prakses adaptācija un aprobācija Latvijas kontekstam;
- jaunu zināšanu un programmas ietvaros izstrādāto risinājumu aprobācija praksē, iesaistot risinājumu lietotājus, piemēram, izglītības iestādes, pedagogu profesionālās organizācijas;
- pētniecības procesa un pētījuma rezultātu ietekmes nodrošināšana uz šādām mērķa grupām:
 - zinātniskā un pētnieciskā kopiena, attīstot pētniecībai nepieciešamos resursus un konkurētspējīgas starpdisciplināras zinātnieku grupas, kas zinātniskajā darbībā izmanto inovatīvas pētniecības metodes un tehnoloģijas;
 - studējošie izglītības procesā, nodrošinot prakses un darba iespējas, kā arī platformas un projekta zinātnisko rezultātu izmantošanu augstākās izglītības ieguves procesā;
 - nozaru politikas (tai skaitā izglītības politikas, jaunatnes politikas) veidotāji un ieviesēji (tai skaitā izglītības iestādes, pašvaldības);

- sabiedrība kopumā, nodrošinot pētniecībā radītu zināšanu izplatīšanu, pārnesi un veicinot izpratni par pētniecības lomu un devumu sabiedrībai.
- komunikācija par programmas ietvaros īstenoto pētījumu sasniegumiem Latvijā un ārvalstīs, jo īpaši sabiedriskos un zinātniskos forumos ar atbilstošu tematiku;
- uz izcilību un sadarbību vērstas projekta komandas izveide un vadība mērķu sasniegšanai, iesaistot tajā iespējami plašu Latvijas un ārvalstu zinātnisko institūciju, pētnieku un ekspertu kopu.

MK rīkojuma 5.2. apakšpunktā programmas uzdevumam jāievēro programmai noteiktie **sasniedzamie rezultāti:**

- nodrošināta praktiski lietojamu risinājumu izstrāde izglītības iestādes, izglītības iestādes dibinātāja un/vai pašvaldības, kā arī valsts līmenī;
- sagatavotas konkrētas vadlīnijas, rekomendācijas, scenāriji (ietverot nepieciešamo resursu, tai skaitā finanšu, ietekmi) izmaiņām nozaru rīcībpolitikā;
- nodrošināta pētniecības rezultātu publiska pieejamība, tai skaitā:
 - oriģināli zinātniskie raksti, kas publicēti *Web of Science* vai SCOPUS datubāzēs iekļautajos Q1 vai Q2 kvartiles izdevumos;
 - oriģināli zinātniskie raksti, kas publicēti citos *Web of Science* vai SCOPUS datubāzēs iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos;
 - cita veida recenzētas zinātniskās publikācijas (tai skaitā monogrāfijas, konferenču materiāli);
 - rezultātu publikācijas populārzinātniskos žurnālos un resursos;
 - jauniegūti pētniecības dati, kas deponēti atvērto pētniecības datu repozitorijos, veicinot datu atkārtotu izmantojamību atbilstoši "FAIR" principiem (atrodamība, pieejamība, sadarbība, atkārtota lietojamība).

Konkursa ietvaros tika plānots finansēt vienu projektu, kas atbilstu programmā noteiktajiem uzdevumiem. Projekta maksimālais finansējums 1 350 000 *eiro* . Minimālais projekta finansējums ir 300 000 *eiro*. Projekta īstenošanai paredzēti 24 mēneši. Konkursā varēja piedalīties Latvijas Republikas zinātniskās institūcijas, kas reģistrētas Zinātnisko institūciju reģistrā un kas atbilst pētniecības organizācijas definīcijai. Institūcijas, kurām zinātniskās darbības veikšana ir noteikta ar ārējo tiesību aktu, nolikumā vai statūtos, varēja piedalīties konkursā kā sadarbības partneri.

PROJEKTU PIETEIKUMI

Konkursā tika iesniegti divi projekta pieteikumi:

1. **VPP-IZM-Izglītība-2024/2-0002** “Mākslīgais intelekts izglītības transformācijai: Fokusā saturs, datu analītika un iekļaujošā izglītība”

Projekta iesniedzējs:

Latvijas Universitāte
sadarbībā ar
Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūtu.

2. **VPP-IZM-Izglītība-2024/2-0003** “AI4QLEARN- AI mācību kvalitātei un akadēmiskai integritātei”

Projekta iesniedzējs:

Rīgas Tehniskā universitāte
sadarbībā ar
Rīgas Stradiņa universitāti un
Vidzemes Augstskolu.

Padome izvērtēja projektu atbilstību konkursā noteiktajiem administratīvajiem kritērijiem, pēc tam nododot tos zinātniskajai izvērtēšanai ārzemju ekspertiem

IZVĒRTĒŠANA

Konkursa izvērtēšanai ir noteikti trīs kritēriji ar atšķirīgu svaru kopējā vērtējumā:

"Zinātniskā izcilība"	– 30%	(kritērijs A),
„Ietekme”	– 50%	(kritērijs B),
„Ieviešana”	– 20%	(kritērijs C).

Atbilstoši konkursa nolikumam un Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumiem Nr. 560 "Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība" un ņemot vērā programmas mērķus un tematiskos uzdevumus, projekta pieteikuma izvērtēšanai LZP izvēlējās trīs neatkarīgos ārvalstu ekspertus. Tika ievērots *peer review* (līdzinieku vērtēšana) princips, piesaistot ārzemju ekspertus ar līdzīgām zināšanām un ne mazāku pieredzi kā projekta vadītājam attiecīgajās zinātņu nozarēs un pētījumu tematikā. Visa informācija un papildus materiāli ekspertiem tika sniegti angļu valodā.

Katrā kritērijā eksperti varēja piešķirt no 1 līdz 5 punktiem (ar iespēju vērtējumu izteikt ar puspunktu). Kvalitātes sliekšnis bija 3 punkti kritērijos B un C un vismaz 4 punkti kritērijā A, kā arī vismaz 10 punkti visos kritērijos kopā. Ekspertiem tika dots uzdevums vērtējumos ietvert atgriezenisko saiti un rekomendācijas projekta pieteicējiem.

Viens no projekta pieteikuma vērtēšanā iesaistītajiem ekspertiem, ņemot vērā kvalifikāciju un pieredzi, bija atbildīgs par individuālo vērtējumu konsolidēšanu. Katra projekta pieteikuma konsolidētais vērtējums punktos tika aprēķināts, izmantojot formulu:

$$K = (3A \times 0,3) + (3B \times 0,5) + (3C \times 0,2)$$

Paneļa diskusijā eksperti projekta pieteikumus ranžēja pēc pieteikumu kvalitātes un vienojās par katra kritērija vērtējumu katram projektam. Rezultātā neviens no iesniegtajiem projektu pieteikumiem nerasniedza noteikto kvalitātes sliekšni.

Latvijas Zinātnes
padome

Sagatavoja
Latvijas Zinātnes padome